

Gällivare

Information från Gällivare kommun Nr 2 1981, Årgång 12

KOMMUNBLAD

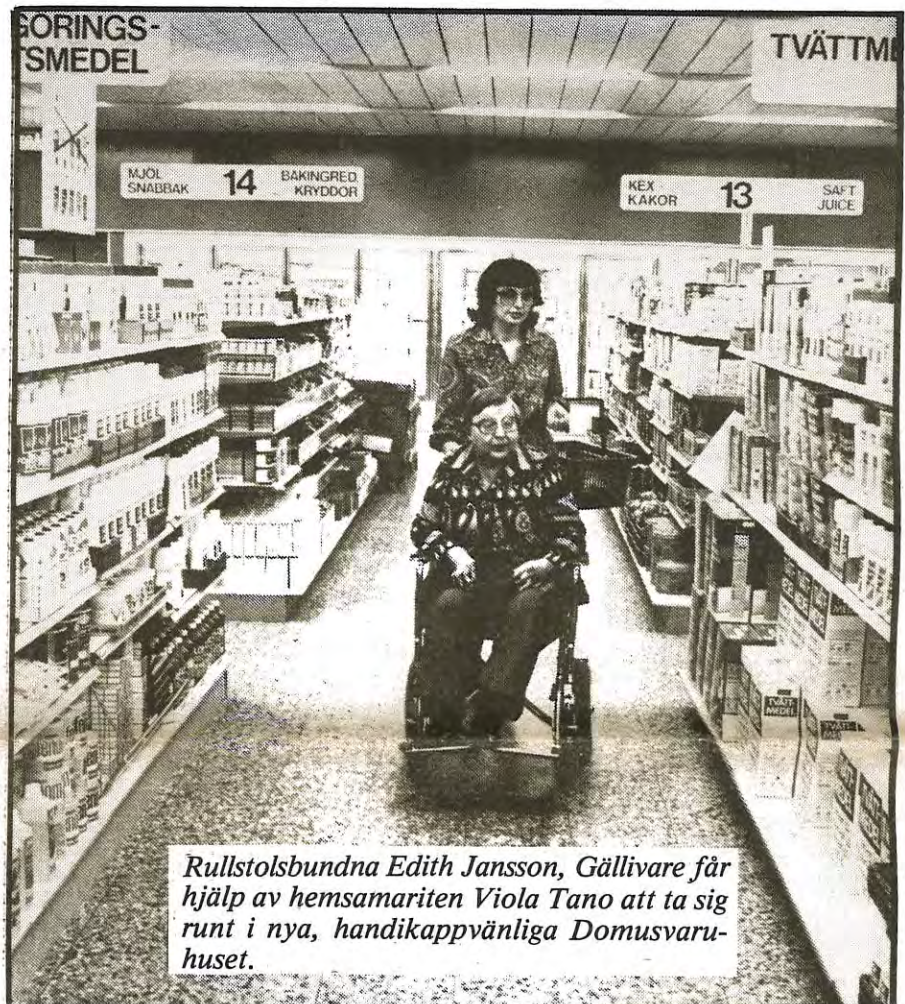
På 12 minuter kan man åka med den nya snabbussen mellan Gällivare och Malmberget.

Snabbussen - nu är den här

Vilket färdstätt väljer Du mellan Gällivare och Malmberget? Tar Du bussen eller åker Du med egen bil? Alla som tillhör bussresenärernas skara kan se fram emot stora förändringar i sommar. Nu skall det bli snabbussar mellan Gällivare och Malmberget, enklare biljettsystem och biljettförsäljning i varuhus och kiosker.

Sid. 6

Handikappåret gav - en affär för Edith

Rullstolsbundna Edith Jansson, Gällivare får hjälp av hemsamariten Viola Tano att ta sig runt i nya, handikappvänliga Domusvaruhuset.

Rulltårta på försök lycka för skolbarn

Susanna Landström och Salla Koistinen visar stolt upp de färdiga tårtorna inför förväntansfulla klasskamrater.

- Nu är tårtan klar!

Det är inte utan en viss stolthet som skoleleverna Susanna Landström och Salla Koistinen i klass två i Hakkas serverar rulltårtorna som klassen egenhändigt har gjort. Tårtbaket ingick i ett försök med ämnet hemkunskap på lågstadiet, som Skolöverstyrelsen tog initiativet till. Skolan i Hakkas är den enda i kommunen som har ingått i försöksverksamheten.

Sid. 7

"En affär för alla" - en av aktiviteterna under handikappåret 1981 gav resultat i Gällivare. Nu kan Edith Jansson, rullstolsbunden reumatiker, lättare ta sig runt bland hyllorna på Domus. Kommunbladet ägnar stort utrymme åt handikappfrågorna, bl a är det första gången tidningen ges ut som taltidning.

Mitten

Lönsam placering

Det lönar sig för Gällivare kommun att ha pengar på banken, visar bokslutet för 1980. Av årets överskott på 13,3 miljoner svarade räntetäckerna för 7,8 miljoner.

Sid. 3

Trångt på Tallbacka

Sista sidan

Ulf Sundberg har ordet:

''Tomträtt - en jämlikhetsfråga''

Tomträtt innebär att kommunen upplåter nyttjanderätten till byggnadstomt till en enskild person eller till ett företag, mot att en årlig avgift betalas. Nyttjanderätten är på obestämd tid, dvs. i princip hur länge som helst. Vart tionde år revideras tomträttsavgäldens storlek. Tomträttsinnehavaren förfogar över sin tomt på samma trygga villkor som den som äger sin tomt.

Man får som tomträttsinnehavare dra av hela avgiften i deklarationen, vilket gör att den verkliga kostnaden blir mycket mindre än den avgift man betalar.

Syftet med tomträtten är att ge låg- och medelinkomsttagarna en möjlighet att skaffa sig ett eget hus till rimlig kostnad.

Hindra spekulaton

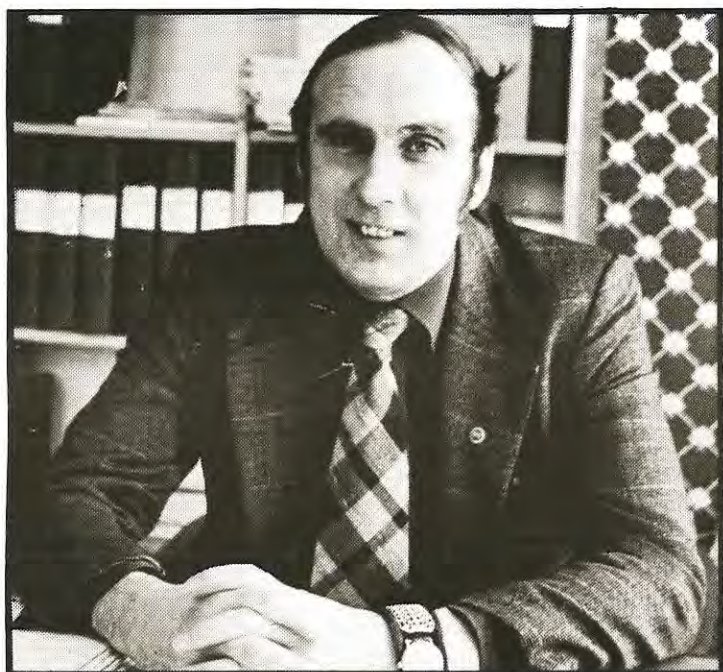
Tomträtten hindrar att kapitalstarka personer spekulerar i tomtmark, köper upp stora markområden och därigenom skapar en bristsituation som höjer tomtpriserna.

Om vi inte hade tomträtt skulle markpriserna höjas så kraftigt att totalpriset på hus och tomtmark i många fall skulle överskrida tillåtna gränser för statliga lån. I ett sådant läge skulle den egna insatsen bli så stor att ytterst få, de med antingen goda bankförbindelser eller stora förmögenheter, skulle ha möjlighet att skaffa sig eget hus.

Vi hävdar inte att varje enskild husägare skulle ha "skamliga" spekulativa avsikter med sitt husköp. Vi tror att de flesta som köper sig ett hus gör det på helt andra grunder. Det är markspekulationen, som några få kapitalstarka individer och företag kan ägna sig åt, som vi socialdemokrater vill stoppa.

Ägande förmånligare?

Det hävdas från visst håll att tomträtten skulle vara mindre

- Utan tomträtt skulle ytterst få kunna skaffa sig ett eget hus, säger kommunstyrelsens ordförande Ulf Sundberg.

förmånlig än äganderätten. För den låg- eller medelinkomsttagare som idag vill skaffa sig ett hus är tomträtten inte bara förmånligare utan en nödvändighet.

Det måste ju anses förmånligare att bara behöva betala en årlig avgift på sin tomt som för villa i genomsnitt utgör 1 050 kr per år. Summan är ett genomsnitt av de tomträttsavgälder som fastställts under åren 1971-80. Från den avgiften måste man också minska den del som man får dra av i deklarationen, där hela beloppet är avdragsgillt.

Utan tomträtt skulle husköparen få lägga ut mellan 60 000 och 70 000 kr för en tomt på öppna marknaden, dessutom betala 8 - 10 000 kr i räntor varje år. Dessutom skulle amorteringar på 4 - 5 000 kr om året tillkomma.

Tillfredsställelse?

Förespråkare för ägandet hävdar att själva ägandet skulle ge en tillfredsställelse som tomträtten aldrig kan ge. Detta är naturligtvis ett känslomässigt argument som inte är grundat på några som helst fakta.

Vi socialdemokrater accepterar inte heller att denna speciella tillfredsställelse bara skulle vara förbehållen några få som skulle ha råd att skaffa sig tomt och hus. Det skulle inte vara förenligt med socialdemokratins idéer om jämlikhet och solidaritet.

Sammanfattningsvis: Socialdemokraterna är för tomträtten av bl a följande skäl:

- Den ger låg- och medelinkomsttagarna möjlighet att skaffa sig ett eget hus till rimlig kostnad.
- Den förhindrar markspekulation och höjda markpriser.
- Den ger tomträttsinnehavaren samma trygga villkor som den som äger sin tomt.
- Den är förenlig med socialdemokratins idéer om jämlikhet och solidaritet.

Ulf Sundberg

I det här området, Södra Mosebacke, har kommunfullmäktige beslutat höja tomträttsavgiften från 994 kr till 2 375 kr per tomt och år.

Så här beräknas tomträttsavgiften

Kommunfullmäktige har under våren beslutat höja tomträttsavgifterna för områdena Södra Mosebacke i Malmberget och Solbacken i Koskullskulle. Höjningarna har diskuterats livligt i dagspressen, bland politikerna och ute i villaområdena.

Att tomträttsavgifterna höjs nu beror på att tomträttskontrakten är formulerade så att avgiften beräknas för 10 år i taget. De berörda områdena är alltså 10 år gamla, och på motsvarande sätt kommer alla nyare områden att drabbas av liknande höjningar i framtiden.

Höjningen kan jämföras med vissa bostadslån som är konstruerade så att räntekostnaden anpassas vart tionde år till Riksbankens diskonto. Skillnaden är dock att det inte är räntekostnader utan tomt- och grundberedningskostnader som man beräknar tomträttsavgifterna efter.

I praktiken skulle resultatet dock ha blivit ungefär detsamma, eftersom diskontot på 10 år har höjts från 6,5 till 12 procent.

Tomt- och grundberedningskostnaden är ett belopp som Länsbostadsnämnden fastställer, och som indexregleras så att det följer den allmänna prisutvecklingen. Länsbostadsnämndens schablonbelopp uppräknas sedan med 6,5 procent, en siffra som kommunfullmäktige har fastställt och som

skall motsvara "ränta" på marken som kommunen hyr ut till villaägarna.

Siffran kan jämföras med att kommunen betalar ränta på 12,75 procent för nya statliga tomträttslån när ny mark skall bebyggas. Räntekostnaden tas inte ut till fullo genom tomträttsavgiften. Istället räknas gamla bostadsområden upp så att ägarna till äldre hus hjälper till att betala markkostnaderna för nyare bebyggelse.

Förhållandet kan jämföras med att hyresgästerna i äldre hus vanligen får vara med och betala en del av byggkostnaden för nya hyreshus, eftersom det i praktiken skulle vara närmast omöjligt att ta ut hela nybyggingskostnaden av hyresgästerna i det nya huset.

Mer om de politiska tankegångarna bakom systemet med tomträtt kan Du läsa i Ulf Sundbergs artikel här intill, där han redogör för socialdemokraternas syn på frågan. Hur övriga partier har ställt sig i tomträttsfrågan redogör deras representanter för längre ner på sidan.

Domstol avgör

Gällivare kommun har vänt sig till fastighetsdomstolen för att få höjningen av tomträttsavgifterna nordväst om Maria-skolan i Gällivare fastställda, sedan flera villaägare vägrat godta det nya avtalet som skulle ha trätt i kraft den första juli i år.

Fastighetsdomstolens utslag väntas tidigast i september. Till dess är det alltså oklart om höjningen.

Samtidigt har villaägare på Södra Mosebacke överklagat kommunfullmäktiges beslut om höjningen i det området, som träder i kraft först sommaren 1982.

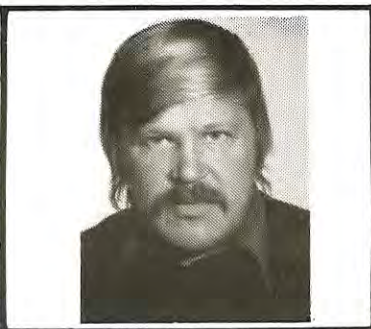
Gunnar Lindgren (m):

Tomträttsägarna har ingått ett långtidsavtal med kommunen. Avgälden skulle beräknas efter redovisade grunder och regleras normalt inom 10-årsintervaller. Vi anser beslutet om att införa nya beräkningsgrunder icke vara rättslagligt och har sagt nej.

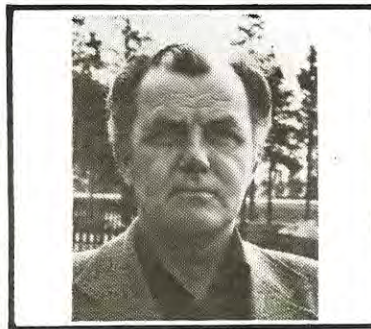
Eilert Apelqvist (c)

Kommunen ska alternativt upplåta bostadstomter med ägande eller tomträtt. Den enskilde ska ha möjlighet att välja den upplåtelseform han finner bäst. De som har tomt med tomträtt bör få möjlighet att friköpa sin tomt. De nu aktuella höjningarna är onödiga, dessutom är beräkningsgrunderna mycket tvivelaktiga.

Benhard Winsa (vpk):

Vpk kräver att beslutet omprövas då det står i strid mot tomträttsidén. Beslutet drabbar hårt de boende och ger endast marginella inkomster för kommunen. Stoppa höjningarna och avvakta tomträttsutredningens förslag. Vpk anser att de boende bör fortsätta kampen mot de helt oskäliga avgifterna.

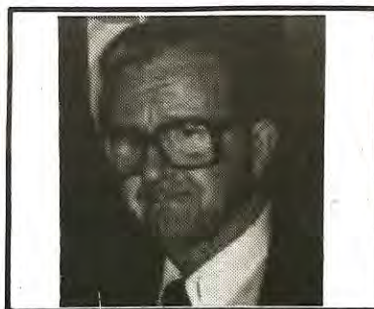
Helge Mettävainio (fp):

Folkpartiet har reserverat sig mot höjning av tomträttsavgälder för södra Mosebacke och Solbacken. Vi anser en höjning med 6,75% vara orimligt hög på avgäldsgrundande belopp. Detta %-tal tillämpas endast vid nyteckning av avtal för tomträter. Vi anser att kommunen är skyldig att förhandla med motparten innan ett nytt avtal läggs fram.

Karin Johansson (skp):

Vi röstade för en höjning. Kommunens anläggningskostnader för vatten och avlopp är mycket högre för en villa än för en hyreslägenhet. Det gäller även driftkostnader som snöröjning, vägunderhåll o. dyl. Totalt är kommunens kostnader för ett hushåll i villa 50 000:- mer per år om man räknar in minskade skatteinkomster.

John Andersson (Apk):

Med den svåra inflation vi har kommer bl.a. tomträttsavgälderna att hamna alldeles snett. Omprövning vart 10 år innebär av naturliga skäl en närmast chockartad höjning. Sett mot bakgrund av vad hyresgäster i ex. Gällivarehem erhållit i hyreshöjningar under motsvarande period blir beslutet om de nya avgifterna mindre anmärkningsvärda.

Gällivare
KOMMUNBLAD

Ansvarig utgivare: Steve Ralsberg
Produktion: Malmfältens Reportagebyrå

Tryck: Gällivare Tryck/
Malmfältens Grafiska AB

Överskott på 13 miljoner "normalt" för Gällivare

Ett "normalt" bokslut med ett överskott på 13,3 miljoner kronor! Så kan man sammanfatta Gällivare kommuns bokslut för 1980. Det är fjärde året i rad som kommunen redovisar ett överskott i storleksordningen 12 - 15 miljoner kronor.

- Överskottet beror i första hand på att kommunen har budgeterat ränteintäkterna mycket försiktigt, förklarar kanslichefen Arne Näslund och drätselkamrer Ivar Isaksson.

- I budgeten hade vi räknat med ränteinkomster på 2,9 miljoner men det blev 10,7 miljoner.

Förutom att det har lönat sig att ha pengar på banken har även inkomster i form av statsbidrag och bidrag från landstinget blivit större än beräknat. I gengäld har dock kostnaderna, t ex för lärarlöner som till stor del täcks av statsbidrag blivit större än man räknade med i budgeten.

På uthyrning av lokaler uppstod ett överskott på 1,2 miljoner, men det var en inkomst som kommunen nog helst hade velat slippa med tanke på att kostnaderna för drift och underhåll löpte iväg ännu snabbare. Totalt redovisas ett nettouverskott på 2,3 miljoner för fastigheterna.

Löneökningar

- På kostnadssidan har vi under 1980 för första gången på tre år förbrukat mer än vad som fanns anslaget i budgeten. Främsta orsaken är lönerna, där det blev ett underskott trots att våra beräkningar av löne-

ökningarna ändå stämde ganska bra, säger Arne Näslund.

- Det är glädjande att vi har så god likviditet i kommunen, dvs. gott om rörliga pengar som vi kan placera på förmånliga bankkonton. Vad som oroar något inför framtiden är att vi har en beslutad upplåning av ytterligare 60 miljoner kronor, lån som vi ännu inte fått placera.

Idag har kommunen lån på sammanlagt 91 miljoner.

"Klok åtgärd"

- När kommunfullmäktige senast beslutade om en skatteköning på en krona, det var 1978, var inte orsaken i första hand att klara ekonomin på kort sikt. Främsta skälet var att bygga upp resurser inför framtiden så att vi kunde möta ett försämrat sysselsättningsläge. Jag tror man kan säga att vi har nått det resultatet, säger Arne Näslund.

Ivar Isaksson tycker också att skatteköningen för tre år sedan var en klok åtgärd:

- Ja, med alla kostnadshöjningar som drabbar kommun-

- Det blev visst pengar över i år också, konstaterar drätselkamrer Ivar Isaksson (t v) och kanslichefen Arne Näslund efter en titt i bokslutet.

innevånarna idag tror jag det skulle ha varit mycket svårare att få gehör för en höjning nu, säger han.

Efter skatteköningen har avsättningarna till pensionsfond, skatteregleringsfond och allmän investeringsfond ökat. Sammanlagt finns det i de här fonderna idag över 50 miljoner kronor.

Här är ytterligare några siffror från bokslutet:

• Driftbudgetens kostnader ökade till 322 miljoner, en ökning med 14,2 procent.

• På kapitalbudgeten (som är kommunens investeringsbudget för nybyggnader förbrukades 75 miljoner av 106 miljoner i budgeten. Bl a

inställdes bygget av ett nytt (Kostförsörjning AB) för 20 industrihus åt "Köket i Norr" miljoner/

Så blev bokslutet i siffror

Tabellen visar kommunens nettokostnad 1980 dvs. hur mycket verksamheten kostade skattebetalarna. Siffran i bokslutet (första kolumnen) jämförs med den budgeterade nettokostnaden. På så sätt får man fram resultatet, som antingen blev överskott (+) eller underskott (-). Siffrorna anger miljoner kronor.

Verksamhet	Bokslut	Budget	Resultat
Administration	23,08	23,69	+ 0,61
Arbete, näringsliv	8,06	8,63	+ 0,57
Mark, bostäder	14,84	15,60	+ 0,76
Kommunikationer	12,36	13,86	+ 1,50
Fritid och kultur	22,49	23,17	- 1,32
Vatten, energi, avfall	4,57	5,10	+ 0,53
Utbildning	43,97	44,49	+ 0,52
Social omsorg	40,18	40,98	+ 0,80
Miljö- och hälsovård m m	6,20	6,40	+ 0,20

Ulf Sundberg om bokslutet: "Stort överskott inget mål"

Så är det åter dags för kommunen att summera hur det gångna året har utfallit rent ekonomiskt. Det framgår av bokslutet 1980 att även det här året har gett ett överskott, som kommer väl till pass när budgetarbetet för 1982 har börjat. 1980 års överskott tillförs 1982 års budget.

Målsättningen med den ekonomiska långtidsplanen är att man skall kunna överblicka den kommande 5-årsperioden, från åren 1981-85. Som alla vet har kommunen under de senaste åren drabbats av mycket kraftiga kostnadsöverföringar från staten till kommunerna.

Kommunens målsättning är att under denna period undvika skatteköningar. Mot bakgrund av vad jag tidigare sagt så hoppas jag att det framgår att beslutet om skatteköning med en krona 1978 var ett klokt och viktigt beslut. Det beslutet har gett oss möjlighet att bygga upp olika fonder, att ha en god likviditet, att kunna fortsätta utbyggnaden av den kommunala servicen på olika områden och sist men inte minst att skapa resurser för framtiden så att vi kan möta nuvarande och förväntade sysselsättningsproblem.

Sammanfattningsvis: Målsättningen för budgetarbetet är inte att få så stora överskott som möjligt, men om budgeten inte går jämt upp så är det bättre med ett visst överskott än ett underskott.

Vi måste i kommunen inom de olika nämnderna och styrelserna fortsätta med budgetuppföljningen och förfina den. Vi måste också titta över den verksamhet vi idag bedriver. Skall den bedrivas som den idag bedrivs? Eller skall den avvecklas för att ge utrymme för andra och kanske viktigare verksamheter?

Som Ni förstår återstår mycket att göra när det gäller budgetarbetet och budgetuppföljningen. Ett arbete som aldrig blir färdigt eftersom förutsättningarna ständigt förändras, men kommunens målsättning är att i framtiden få ett så realistiskt och verklighetsnära budgetarbete och budgetuppföljningssystem som möjligt. Klarar vi den målsättningen kommer budgeterna i framtiden inte att redovisa så här stora överskott.

Ulf Sundberg
Kommunstyrelsens ordf.

Dyrare bo på Apelbacka

I förra numret av Kommunbladet redogjorde vi för beräknade boendekostnader och kontantinsatser i det blivande villaområdet vid Nuolajärvi (Apelbacka). Från planeringskontoret meddelas nu att siffrorna kommer att justeras uppåt. Priserna som lämnades var baserade på beräkningar som hade gjorts vid anbuds-

tidens utgång. Sedan dess har priserna, som är indexreglerade, stigit snabbare än låneunderlaget. Detta kan påverka såväl huspriserna som insatser och beräknad boendekostnad. Hur stora höjningarna blir går inte att avgöra förrän länsbostadsnämnden har fastställt försäljningspriser och lånebelopp.

Nu sparar kommunen på daghemspersonal, skolböcker och lokaler

Inför arbetet med 1982 års budget kommer Gällivare kommun, i likhet med landets övriga kommuner, att tvingas se över hur man skall minska kostnaderna och spara pengar. Arbetet

med att leta besparingsförslag har pågått en tid, och i slutet på mars hade olika nämnder och förvaltningar fått i uppdrag att lämna in sina förslag till kommunkansliet.

- Det här med besparingar är inget nytt för oss. För att minska oljekostnaderna i samband med oljekriserna på 70-talet har det gjorts stora insatser i kommunens fastigheter och anläggningar. Därigenom har vi redan sparat miljonbelopp, säger kanslichefen Arne Näslund.

- Något sparprogram har ännu inte fastställts av kommunen, men alla förslag till besparingar som vi har fått in kommer att behandlas i samband med budgeten. Nu blir det obligatoriskt för alla förvaltningar att vidta sparåtgärder, säger han.

Lägst i länet

Arne Näslund påpekar också att kommunens läromedelscentral under många år har strävat efter att tillhandahålla

läromedel och annat material till lägsta möjliga kostnad. Det har lett till att Gällivare har lägre kostnader på det området än någon annan kommun i Norrbotten.

Här följer ett urval av besparingsförslag som har lämnats in till kommunkansliet, en del redan genomförda och andra som kommer att behandlas i budgetarbetet:

• Kostnaderna för korttidsvikarier minskas. Ett exempel som genomförs i sommar är stängning av ungefär hälften av alla daghem. Personal och barn som finns kvar under sommaren flyttar ihop till ett fåtal daghem under åtta veckor.

Vandalisering

• Bättre utnyttjande av lokaler och utrustning. Ökade insatser för att motverka dyr-

bar vandalisering och stölder, samt fler reparationer av möbler m m istället för nyinköp.

• Översyn av kopieringskostnader och portokostnader i samband med utsändning av kommunala handlingar m m.

• Personalutskottet har fått i uppdrag att granska annonseringsförfarandet i samband med utannonsering av lediga platser. Kostnaderna har på senare år tredubblats.

• Återanvändning av skolböcker och slopande av engångsmuggar på skolorna. Samtidigt en översyn på skolmåltidskostnaderna.

• Krav på samäkning och utnyttjande av billigaste färdsätt när kommunala tjänstemän och förtroendemän reser i tjänsten eller på kurser och sammanträden.

INTERNATIONELLA HANDIKAPPARET 1981

Full delaktighet och jämlikhet

Lättare handla rullstolsbundet efter ombyggnad

I samband med det internationella handikappåret, som FN har utlyst 1981, har Handikappförbundens Centralkommitté (HCK), och Kooperativa Gillesförbundet startat projektet "En affär för alla". Ett tiotal kommuner i Sverige - däribland Gällivare - har valts ut i syfte att påverka butiksägare att utforma såväl stora som små butiker på ett sätt som gör det möjligt för handikappade att handla på lika villkor som friska människor. På Domus gav insatsen snabbt resultat.

I Gällivare har kommunens konsumentnämnd deltagit tillsammans med HCK-kommittén och kooperativa konsumentgillet. Förra hösten gjordes besök, eller synföreläsningar, i 10 butiker. Butikerna valdes ut bland varuhus, medelstora livsmedelshallar, glesbygdsbutiker, närbutiker och servicebutiker.

Allt som kunde försvåra för rörelsehindrade, synsvaga eller på annat sätt fysiskt handikappade att ta sig fram i butikerna eller nå varor har mycket noga protokollförts i affär efter affär. Resultatet blev en lång sammanställning över brister och olämpliga anordningar. Vi skall bara räkna upp några exempel:

Förstoringsglas

- Skytlar och anslag på färgad bakgrund som synskadade inte kan läsa. De synsvaga vill också låna förstoringsglas i butikerna så att de ser att läsa prislapparna.

- Bakgrundsmusik och radio-skval gör det omöjligt för

hörselskadade att uppfatta viktiga kundmeddelanden i högtalare.

- Blommor och parfym som allergiker måste passera för att komma till livsmedelsavdelningen.

- Dåliga innehållsförteckningar på förpackningar gör att allergiker och diabetiker inte vågar äta innehållet.

För trångt

- Trappsteg och tunga dörrar som inte släpper in rullstolsbundna. Och om de väl tar sig in med rullstol är det ofta för trångt mellan diskarna eller i kassan.

Resultatet av arbetet med "En affär för alla" börjar märkas i form av stora och små förbättringar i olika butiker och varuhus. Möjligheterna att förbättra för de handikappade varierar givetvis från affär till affär - en liten servicebutik eller glesbygdsbutik kan sällan göra lika genomgripande förändringar som ett stort varuhus.

En butik som alltså tog fasta

på anmärkningarna var Domusvaruhuset i Gällivare. Så här förklarar varuhuschefen Olle Kontio:

Rätt tidpunkt

- Påpekandena kom vid rätt tidpunkt för oss. Vi höll just på med ritningarna för en ombyggnad i samband med att vi skulle ta över Tempos lokaler.

- En del förbättringar var redan planerade, t ex större avstånd mellan diskarna. Men vi har också gjort ändringar som inte skulle ha blivit av om vi inte hade fått det här besöket av handikapprepresentanterna i höstas.

Exempel på sådana ändringar är dörrar som öppnar sig automatiskt vid entren. Blomsterförsäljningen har fått en särskild glasbur så att risken för allergiska besvär minskar och parfymförsäljningen flyttas mitt i varuhuset så att känsliga personer kan nå alla andra avdelningar utan att passera parfymdoftorna. Vidare kommer det att finnas förstoringsglas för utlån i kundtjänsten.

Räckte inte

Att det går även för en rullstolsbunden att handla i nya Domusvaruhuset visade Edith Jansson, rörelsehindrad reumatiker i Gällivare, när Kommunbladet tog henne med till Domus. Låt vara att hon måste avstå från kex och andra varor på de översta hyllorna om hon inte ber personalen om hjälp, eller att hon bara kan köpa djupfrysade jordgubbar om frysdysken är välfylld så att hon når de översta paketen.

Som sammanfattning kan man säga att Domus tack vare handikappåret blev bra mycket bättre för sina handikappade kunder, men ändå inte perfekt.

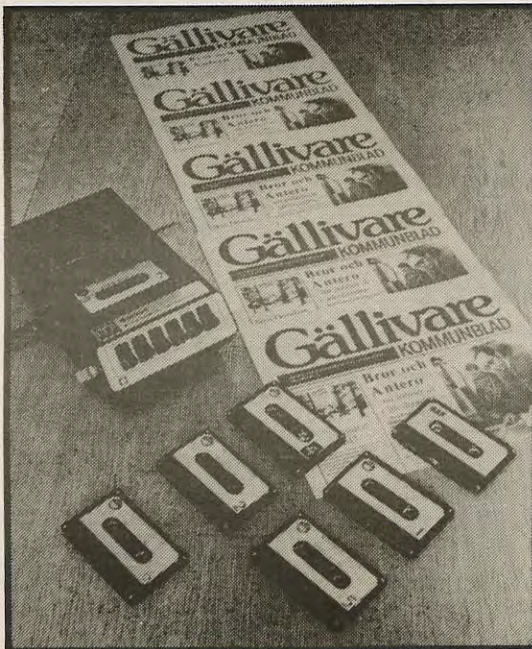
— Nej, det här går inte, säger Edith Jansson. Jag orkar inte lyfta min reumatiska arm upp till översta hyllan med kexpaketen. Edith fick ge upp, trots att hyllorna blivit 23 centimeter lägre i nya handikappvänliga Domus.

Att plocka upp djupfrysade jordgubbar klarar Edith Jansson bra, efter disken är fylld ända upp. Hemsamariten Viola Tano står beredd till för att Edith skall få med sig varor som ligger djupare.

- Vi tog verkligen de handikappades synpunkter på allvar, säger varuhuschefen Olle Kontio, Domus.

Nu skall Gällivare Kommunblad ges ut som taltidning till alla synskadade.

Kommunbladet blir taltidning

I Gällivare kommun finns ett 30-tal svårt synskadade personer som inte kunnat ta del av Gällivare Kommunblad. Nu har kommunstyrelsen beslutat, efter

ett förslag från handikappförbundet, att Gällivare Kommunblad ges ut som taltidning till dessa personer. Detta nummer av kommunbladet blir det första som ges ut på kassett. Beslutet omfattar även de återstående två numren i höst, och därefter skall kommunledningen på nytt ta ställning till om kommunbladet skall ges ut på band i fortsättningsvis.

Det blir länsbiblioteket som svarar för inläsning av taltidningen på band. Kassett skickas sedan med post till de personer som finns antecknade hos synkonsulenterna i Luleå.

BILDER

införda i Gällivare kommunblad kan beställas på tel 0970-153 86

Handikapprådet en 'tung' instans

- Här i Gällivare har vi ett kommunalt handikappråd som fungerar mycket bra! Vi har kommit långt och blivit positivt bemötta av Gällivare kommun.

Det är Laila Furskog, allergiföreningens representant i handikapprådet, som sätter det fina betyget på sig själv och sina kolleger i rådet. Sedan handikapprådet bildades 1972 har man lyckats inpränta vikten av att ta hänsyn till grupper med olika handikapp i samhällsplaneringen.

- Efter handikapprådets tillkomst vill jag påstå att vi har fått en ökad medvetenhet om de handikappades behov, inte bara bland de myndigheter som direkt handlägger handikappfrågor utan på många andra håll också, säger Laila Furskog.

Handikapprådet är visserligen bara ett rådgivande organ som inte kan sätta sig över andra kommunala nämnder, men rådets yttranden och synpunkter väger numera tungt i de flesta instanser.

I praktiken beviljas t ex inga byggnadslov utan att handikapp-

Det här tre nyckelpersoner i handikapprådet, fr v sekreteraren Bernhard Winsa, allergiföreningens representant Laila Furskog och rådets ordförande Frans Rynbäck.

rådet har fått säga sin mening, och rådets mening överensstämmer i de flesta fall med vad byggnadsnämndens ordförande tycker i samma ärende. Byggnadsnämndens ordförande är nämligen själv ledamot i handikapprådet, där handikapporganisationerna har utsett fem ledamöter av elva.

Gunillaskolan

- Vi har numera inga svårigheter att få igenom våra krav när det gäller nybyggnader, men däremot har det varit problem när det gällt vissa ombyggnader av gamla hus, säger Laila Furskog.

- Men även där finns en del lyckade exempel. När Gunillaskolan i Malmberget skulle byggas om gjordes en hel huskropp handikappanpassad, och nu närmast kommer vi att vara med från början när biblioteket i Gällivare skall byggas om.

Servicehuset Enen har utformats med stor hänsyn till rådets synpunkter, likaså en om- och tillbyggnad av Lövberga ålderdomshem i Malmberget. Däremot har man inte lyckats påverka olika ombyggnader av lasarettet i Gällivare, och inte heller det blivande Rättscentrum, som är ett statligt bygge.

Överkörda

- Tidigare kunde det även hända att vi blev överkörda av den egna kommunen, berättar Laila Furskog. Den ena skolan efter den andra byggdes med heltäckningsmattor, som var vansinnigt med tanke på allergiker. Nu planeras ett byte av alla mattor inom tre år.

Just allergier är ett vanligt problem i Gällivare. Enligt Laila Furskog hör Gällivare till de orter i landet där allergiska besvär är vanligast, och hon tror personligen att det kan finnas ett samband med att Gällivare tillhör de hundtätaste kommunerna i landet.

NYTT I SOCIALTJÄNSTEN: Avlösning för föräldrar med handikappade barn

Inom kort startar socialförvaltningen i Gällivare kommun en ny verksamhet, avlösningstjänst för föräldrar med handikappade barn. Nu skall föräldrar till barn med stort behov av tillsyn och vård kunna "komma ifrån" upp till 10 timmar i taget.

Kostnaden för att få avlösning blir 5 kr per timme, och avsikten är att så långt det är möjligt försöka ge ett handikappat barn samma avlösare varje gång. Därför planeras en uppdelning så att några barn-

samariter tjänstgör enbart i Malmberget och några enbart i Gällivare.

Barnsamariterna kommer att ges utbildning och får även möjlighet till inskolning tillsammans med barnen som de

Avlösningen skall gå till så att en barnsamarit kommer hem och tar hand om barnet. Idag finns det två barnsamariter med uppgift att ta hand om sjuka barn eller barn till sjuka föräldrar, men nu skall organisationen utökas med ett par nya tjänster.

skall ta hand om. Föräldrarnas önskemål om avlösare måste sedan anmälas till socialbyrån tre dagar i förväg. Om den situationen skulle uppstå att barnsamariterna inte räcker till kommer socialförvaltningen

att avgöra vems behov av avlösning som är mest angelägen.

Den här verksamheten blir alltså Gällivare kommun huvudman för. Samtidigt söker landstinget avlösarfamiljer som kan ta emot handikappade barn i sitt hem. Även här hjälper socialförvaltningen till att rekrytera avlösarfamiljer.

Ersättning

De som ställer upp som avlösarfamiljer har rätt till ersättning med 122 kr per dygn, därav är 60 kr kostnadsersättning och resten beskattningsbar inkomst. Landstinget betalar ersättningen för barn som är inskrivna hos omsorgsstyrelsen medan Gällivare kommun betalar samma avgift för andra barn med handikapp.

Den som vill anmäla sig som avlösarfamilj kan kontakta kurator Lilian Ralphsson eller kurator Eva Sjölander. Båda är landstingsanställda och träffas på tel 0970/140 45.

Beslutet om att inrätta avlösningstjänst för föräldrar med handikappade barn har fattats av sociala centralnämnden efter ett initiativ från handikapprådet i Gällivare kommun.

FOTNOT: Med flerhandikapp menas en kombination av några av följande funktionshinder: rörelsehinder, synsvårigheter, hörselsvårigheter, tal-svårigheter, intellektuella handikapp, psykiska handikapp och krampsjukdomar.

Ny undersökning visar behovet av hjälp åt flerhandikappade

I Gällivare kommun finns ett 30-tal personer som är "flerhandikappade", dvs. har två eller flera olika handikapp samtidigt. Det visar en utredning som har gjorts av en gemensam arbetsgrupp från socialförvaltningen och landstinget. Genom uppsökande verksamhet har gruppen försökt kartlägga behovet av bostäder, institutionsvård, arbetsutbildning, terapi eller sysselsättning, handikapphjälpmedel och ekonomisk hjälp till de flerhandikappade.

I flera fall har de behov som upptäcktes i samband med hembesöken redan åtgärdats eller också har olika instanser förberetts, framgår det av slutrapporten från undersökningen. Några av de handikappade som ingick undersökningen behöver t ex kollektivt boende

med tillgång till service dygnet runt, och det behovet kan uppstå för fler senare i framtiden. De flesta delar idag bostad med föräldrar eller syskon. Service genom hemsamarit är också en vanlig vårdform.

Så gott som samtliga flerhandikappade i kommunen har fått sin ekonomi löst genom förtidspension. Bara två personer förvärvsarbetar och en har sjukbidrag.

Arbetsgruppen konstaterar i sin rapport att Gällivare kommun har goda resurser genom bl a inackorderingshem och dagcenter för utvecklingsstörda, träffpunkter för pensionärer, kommunalt anställda sysselsättningshandledare och ett habiliteringsteam som under landstingets ledning arbetar vid sjukhuset i Gällivare.

Närmast skall man avvakta

resultatet av liknande undersökningar inom Pajala, Jokkmokks och Kiruna kommuner. Först därefter kan man säga om det finns åtgärder som kommunerna kan vidta gemensamt för att underlätta situationen för de svårast handikappade, t ex gemensamma kollektivbostäder med dygnet runt-service. Arbetsgruppen föreslår också att nya hembesök skall göras för att man skall veta om hjälpbehoven ökar eller förändras.

INTERNATIONELLA
HANDIKAPPÅRET 1981
Full delaktighet och jämlikhet

141 000 i bidrag till handikapp- organisationer

Gällivare kommun ger i år 141 000 kr i bidrag till handikapporganisationerna, som är 11 till antalet och har tillsammans ca 2 000 medlemmar i kommunen. Pengarna betalas ut bl a i form av aktiveringsbidrag och servicebidrag.

Det förstnämnda bidraget kan utnyttjas för att bekosta terapi, bad eller simning, undervisning i hur man använder handikapphjälpmedel och studier som inte bekostas av studiebidrag från annat håll.

Servicebidrag utgår t ex till hembesök för att reparera hörsel- eller andra handikapphjälpmedel. Organisationerna får också grundbidrag i förhållande till antalet medlemmar. Grundbidraget skall täcka administrationskostnader m m.

Handikappvecka med debatt

En särskild handikappvecka planeras i Malmberget under tiden 12-17 oktober i år. Det är handikapprådet i Gällivare kommun och handikapporganisationerna som står för arrangemangen. På programmet finns bl a en dag för handikappidrotten, och veckan skall avslutas med debatt om handikappfrågor mellan olika politiska partier.

Biblioteket ger service: Inläsning och talböcker

En synskadad eller ett handikapp behöver inte vara ett oöverstigligt hinder att tillgodogöra sig det som biblioteken erbjuder i läs- och informationsmöjligheter. Biblioteken i Gällivare och Malmberget lånar ut talböcker, dvs. böcker som är inlästa på kassetband, till den som inte ser att läsa. Det finns också möjlighet att sitta på biblioteken och lyssna på kassetband.

Om det som en synskadad vill ta del av inte finns på kassetband, t ex kommunala protokoll eller tidningsartiklar, kan biblioteken hjälpa till att förmedla inläsning av materialet på kassetband. Det är då länsbiblioteket i Luleå som svarar för inläsningen.

För rullstolsbundna är biblioteket i Malmberget tillgängligt genom hiss till andra våningen. I Gällivare måste den som är rullstolsbunden ringa först och komma överens om tid med personalen, som hjälper till att ta in rullstolar genom en särskild ingång i Folkets Hus. Telefonnumret är 0970/181 71

som fryst
att hjälpa

ruhus-

ning

apprådet,
blad skall
på kasset-
er.

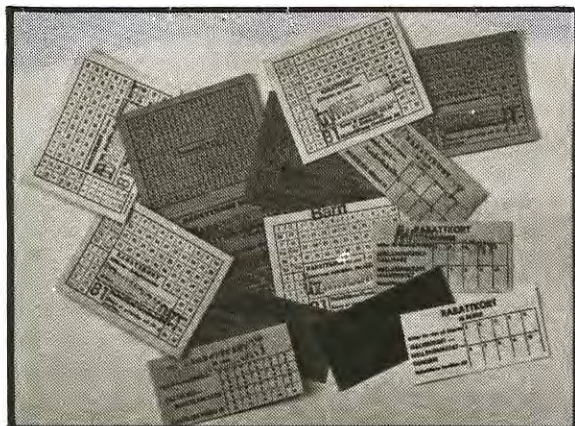
Luleå
ing av
etterna
st till
knade
leå.

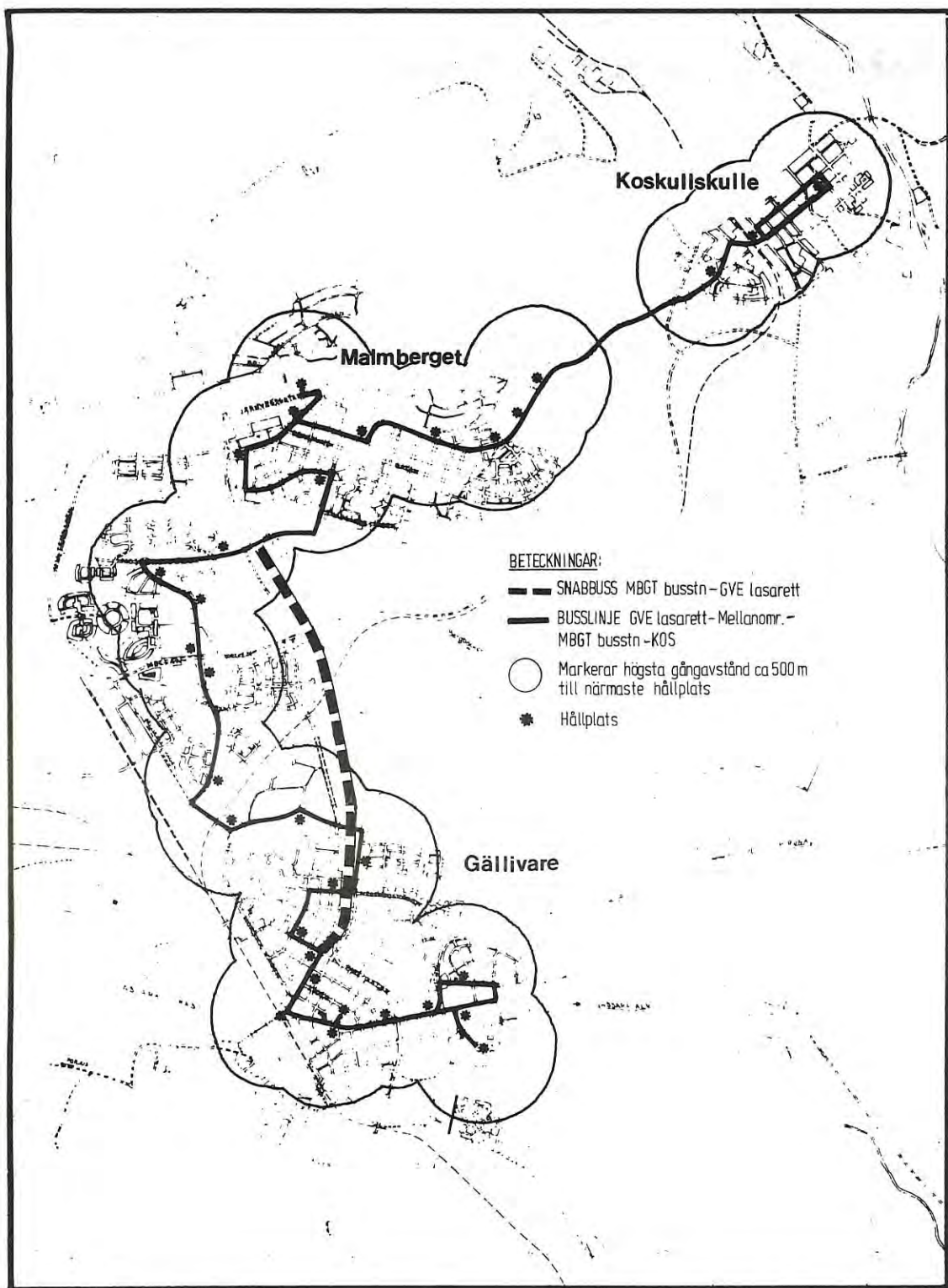
Med den nya snabbussen skall det bara ta 12 minuter att åka mellan Gällivare och Malmberget, mot 25-30 minuter för den ordinarie turen över Mellanområdet.

I sommar får bussresenärerna i Gällivare kommun bara tre rabattkort att hålla reda på....

...istället för dagens djungel med alla de här rabattkort, 13 stycken, att hålla isär.

Av den här kartan framgår det hur de nya busslinjerna mellan Gällivare, Malmberget och Koskullskulle sträcker sig.

NYTT I BUSSTRAFIKEN:

Snabbussar, sommartabell och enhetstaxa!

- Snabbussar som på 12 minuter kör raka vägen mellan Malmberget och Gällivare centrum!
- Ny sommartidtabell där en tredjedel av vintertabellens turer är indragna!
- Ett helt nytt avgiftssystem som gynnar trogna bussresenärer och rensar upp i djungeln av olika rabattkort!

De här är tre hörnstenar som skall lägga grunden till den framtida kollektivtrafiken i Gällivare kommun. Planeringskontoret, som håller i trådarna tillsammans med en särskild arbetsgrupp, hoppas att fler kommuninvånare skall ställa privatbilarna hemma och istället ta bussen mellan tätorterna.

Förändringarna kommer - om inget förutsett inträffar - att träda i kraft etappvis under sommaren. Först kommer sommartidtabellen, som sammanfaller med LKAB:s driftsstopp i Malmbergsgruvan och Vitåfors under tiden 22 juni - 16 augusti. En tredjedel av vintertabellens turer försvinner. Glesast blir trafiken mitt på dagen samt på kvällarna. Däremot skall inte resor till och från arbetet drabbas lika hårt av inskränkningarna. Några snabbussar blir det inte under sommaren.

åkande på bekostnad av privatbilismen.

Efter den 16 augusti räknar planeringskontoret med att snabbussarna mellan Gällivare och Malmberget kan köra igång. Restiden från busstation till busstation blir 12 minuter. Till att börja med planeras sex dubbelturer om dagen på vardagar. Den som åker från Malmberget och skall fortsätta till lasarettet i Gällivare är framme efter ytterligare 4 minuter.

Ny färdväg

Samtidigt planeras en ändring av färdvägen för den ordinarie busslinjen förbi Mellanområdet. Bussarna kommer i framtiden att följa den nuvarande söndags-turen, med undantag för Björkmansheden i Gällivare där färdvägen blir Söderbergsvägen - Laestadiusvägen -

Genom den nya sträckningen får Mellanområdet bättre förbindelser med tätorternas centrala delar. Restiden mellan Gällivare och Malmberget via Mellanområdet beräknas bli 25 - 30 minuter.

Kiosker och varuhus

En annan nyhet blir kiosker och varuhus tar över försäljningen av rabattkort och månadskort till bussarna. Meningen är att busschaufförerna skall slippa det tidsödande arbetet att sälja rabattkort och månadsbiljetter.

När resenärerna stiger på bussen med sitt rabatt- eller månadskort i handen blir chaufförens arbete minimalt. Resenärerna tjänar på en snabbare påstigning, eftersom restiden kan bli kortare.

Slutligen kan det tilläggas att möjligheterna till omstigningar, t ex från Gällivare till Malmberget och vidare till Koskullskulle blir i stort sett oförändrade, även om inte alla snabbussar blir anpassade till avgångstiderna till Koskullskulle.

Nytt avtal

Den första juli träder ett nytt avtal i kraft mellan Gällivare kommun och Malmfältens Omnibus AB. Då räknar kommunen med att den nya enhetstaxan skall börja gälla. Förslaget har avgiftssystemet i Luleå som förebild, och innebär att det bara finns enkelbiljetter, månadskort och rabattkort för tio resor. För barn finns ett särskilt rabattkort som ger rätt att åka 20 gånger.

Förändringen är stor om man jämför med nuvarande system. Idag måste busschaufförer och resenärer skilja på inte mindre än 13 olika rabattkort. Till exempel ett kort för skolelever, ett rabattkort för barn, ett kort för linjen Malmberget-Koskullskulle, ett annat för Gällivare-Malmberget, ett kort från Gällivare till industriområdet och ett från Gällivare till Dundret osv.

Månadskort förmånligt

Med det nya systemet kommer alla resor att kosta lika mycket oavsett hur långt man åker. Priserna är ännu inte fastställda, men avsikten är att enkelresor skall bli relativt dyra, tiorsorskort billigare per resa och månadskort klart lönsammast. Därigenom vill kommunen uppmuntra ett flitigt buss-

Knappast "helnyttigt" men skojigt Eleverna i tvåan gjorde egen tårtefest

Tårta på skolschemat! Vore inte det en dröm för alla 8-åringar?

I klass 2 på grundskolan i Hakkas blev tårtdrömmen verklighet för några veckor sedan. Där har eleverna under det gångna läsåret haft hemkunskap på försök, ett initiativ från Skolöverstyrelsen. Och när eleverna själva fick bestämma vad de skulle laga och äta på hemkunskapstimmen - ja, då blev det tårta...

Så småningom kan det bli så att alla lågstadieläver får hemkunskap på schemat, när Skolöverstyrelsen har fått fundera på resultatet av försöksverksamheten i Hakkas och en del andra skolor som ingår i försöket. Hösten 1982 skall en ny läroplan träda i kraft, och det var under arbetet med den planen som SÖ ville ha besked om hemkunskap är ett lämpligt ämne för lågstadieläver. - Det är hemskt viktigt att eleverna tidigt bryter med föreställningen att vissa saker är "pojksysslor" och annat är "flickgöra", säger Birgitta Carlsson som tillsammans med två andra lärare, Essy Hansson och Lilian Wärynen, har lett hemkunskapstimmarna.

Alla engagerade

- Det har verkligen fungerat jättefint. Vi har inte märkt någon skillnad på intresset bland pojkar och flickor. Alla har deltagit med lika stort engagemang, och många har fått vidgade intressen samtidigt

som vi bryter könsfördomarna, säger Birgitta Carlsson.

Hemkunskapsundervisningen har omfattat 40 timmar sammanlagt i årskurserna ett och två. På timmarna har eleverna fått lära sig vad en riktigt sammansatt måltid skall innehålla, de har lagat hamburgare med grönsaker, bröd och mjölk, bakat scones och gjort frukt-sallad.

Plantera blommor

- Att lära sig plantera blommor har vi också hunnit med, men däremot ingenting om klädvård, tvätt och sånt som också borde ingå, säger Birgitta Carlsson.

Sista lektionen hade eleverna i ettan och tvåan gemensamt, en utflykt med matlagning på stormkök och pinnbrödsbakning i det fria. Och tvåorna, som har haft något fler timmar än ettorna, fick alltså själva bestämma vad de skulle göra en förmiddag.

Eleverna behövde inte diskutera länge förrän de hade be-

Eleverna i årskurs två i Hakkas bakar tårta. Spänningen stiger och alla vill vara med när tårtorna garneras med grädde, ananas och riven blockchoklad. Lärarna Birgitta Carlsson och Essy Hansson övervakar garneringen.

stämt sig. Det blev tårtebakning. Rulltårta med jordgubbsfyllning, garnerad med vispgrädde, ananas och blockchoklad.

Fort gick det att bestämma sig. Fort gick det också att sluka de färdiga tårtorna, som eleverna sköljde ner med saft

medan lärarna bjöds på kaffe.

"Helnyttigt"

- En del kanske reagerar mot att eleverna får baka tårta i skolan, säger Birgitta Carlsson. Visst kan man tycka att det inte är det viktigaste att lära sig,

men om vi bara skulle syssla med fullkornsbröd och annat helnyttigt riskerar vi att många elever tycker det är så tråkigt att dom helt tappar intresset. Och det är trots allt bättre att baka tårta av riktiga råvaror än att gå och köpa sliskiga saker...

Nu satsar Gällivare på Ritsem: Servering, båttrafik och vandring

I sommar öppnar fritidsnämnden turistverksamhet i Ritsemjokk, där kommunen har övertagit Vattenfalls gamla mässbyggnad samt två logibygnader. Nu erbjuds turister och ortsbefolkning logi, matservering och kioskförsäljning under tiden 27 juni - 6 september.

Samtidigt skär Svenska Turistföreningen ner sin verksamhet i Ritsem. Det blir i fortsättningen bara självhushåll och proviantförsäljning i STF:s fjällan-

läggning, som nu flyttar till nya lokaler. STF svarar också för båttrafiken från Ritsem till Änonjalme och Vaisaluokta på södra sidan av sjön Akkajaure.

Gällivare kommun har tagit över båttrafiken på Sitasjaure. M/F Sitasjaure, som har köpts av Truristföreningen, trafikerar linjen Sitasjaurestugorna-Morfabukten (Muokerisluokta) - Sitasjaure tre gånger i veckan under tiden 29 juni - 4 september.

I sommar anordnas också

tredagarsturer i fjällen i Ritsemområdet. Turerna utgår från Vietas den 24 juni resp. 7 augusti. Först blir det bussresa till Ritsem och Autajaure. Båtresa 25 km ingår, liksom fjällvandring tre mil i Teusadalen.

I Teusadalen anordnas också weekendturer under tiden 4 juli - 16 augusti, turen betecknas som "familjevänlig" med vandring 19 km, båt- och bussresa tillsammans med färdledare.

Den som inte vill fjällvandera kan åka en endagstur med tåg till Narvik med bussrundtur och lunch i sommar. I Narvik kan man besöka krigsmuseet eller åka med "Fjellheisen" upp till Fagernesfjällets topp och studera utsikten över Atlantfjordarna. Turistresorna till Narvik arrangeras av SJ under tiden 15 juni - 2 augusti.

På hemmaplan finns bl a konstutställning av lokala konstnärer att beskåda under tiden 15 juni - 15 september i utställningshallen vid biblioteket i Malmberget.

I Porjus pågår Porjus expo, som visar utvecklingen av Porjus från ödemark till modernt samhälle, under tiden 18 juni - 18 augusti. Samma tid visas Porjus och Vietas kraftstationer för turister.

Närmare information om de olika arrangemangen kan fås från Turistbyrån i Gällivare. FOTNOT: Postverkets bussar till Vietas och Ritsem avgår som tidigare år två gånger om dagen. Dessutom finns bussförbindelse till Sitasjaure tre dagar i veckan.

Sommarlattjo för skolbarn

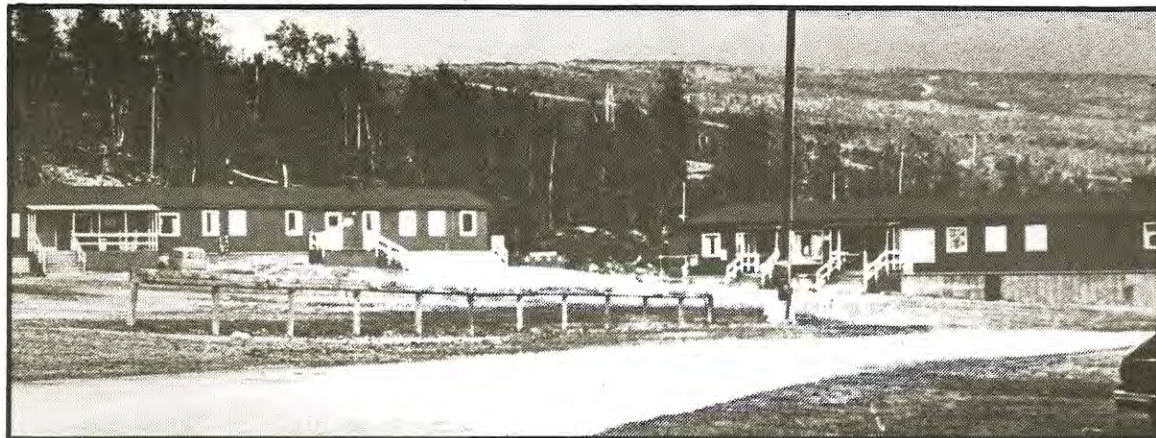
Fritidskontoret har komponerat ett välfyllt program för sommarlediga skolelever på lågstadiet. Olika föreningar deltar i arrangemangen, där bl a fotbollsskolor, olika fiskeläger i Nirra, Tjounajokk och Byxtjärn ingår.

I Killingi ordnas vildmarks-läger med kanotpaddling och i Sakajärvi blir det lantbruks-läger för barn som vill bo i tält och bärga hö. Träningsläger med MAIF:s ishockeysektion, skytteläger i Nirra och segelflygning på Kavaheden är andra aktiviteter.

På Tallbacka ordnas "sommarlattjo" med lekar, spel, badresor och andra utflykter. Även i byarna Skaulo, Puoltikasvaara, Nilivaara, Ullatti och Nattavaara anordnas olika aktiviteter. Anmälningstiden för de flesta aktiviteterna har gått ut, men närmare upplysningar kan lämnas av fritidskontoret, tel 0970/180 00.

Nybyggnad vid Kvarnforsen

En ny servicebyggnad öppnas i sommar vid Kvarnforsens campingplats. Den inrymmer två bastuavdelningar, köks- och matplatsavdelning samt tvättrum och skötrum. Byggnaden ersätter de gamla utrymmena för tvätt, kök och bastu som var inrymda i fyra baracker. Förutom camping erbjuder Kvarnforsen sommarcafé, kanotuthyrning och cykeluthyrning.

Gällivare kommun öppnar i sommar servering och erbjuder övernattning i Ritsem. Samtidigt skär Svenska Turistföreningen ner sin service.

Förra året blev vi fler kommuninnevånare

Under 1980 ökade folkmängden i Gällivare kommun med 50 personer, visar den slutliga sammanräkningen för året. Mest positivt är att inflyttningen till kommunen ökade medan utflyttningen minskade något. Flyttningsunderskottet stannade

därför på 48 personer, vilket kan jämföras med 200 året innan. Under året föddes också fler barn än tidigare. Av tabellen, som visar utvecklingen från 1975, kan man räkna ut att folkmängden har minskat med 695 personer under hela femårsperioden.

År	In-flyttning	Ut-flyttning	Flyttnings-överskott	Födda	Döda	Födelse-överskott	Folkmängd 31 december
1975	802	1 074	- 272	314	205	+ 109	25 406
1977	580	875	- 295	283	199	+ 84	25 070
1979	685	885	- 200	289	211	+ 78	24 661
1980	789	837	- 48	320	222	+ 98	24 711

Tallbackaskolan räcker inte för att ta emot alla elever. Nu tvingas biblioteket flytta och skolan bygga en ny paviljong.

För många elever på Tallbacka biblioteket flyttar, skolan bygger

Antalet skolelever på låg- och mellanstadiet inom Mellanområdet har ökat så att Tallbackaskolan inte räcker till för att ge alla elever undervisningslokaler. För att undvika att skolbarn i åldrarna 7 - 10 år skall behöva åka buss

Vid utgivningen av detta nummer av Kommunbladet är inte alla formella beslut fattade, men skolstyrelsen har föreslagit följande lösning:

- Intill Tallbackaskolan skall en ny paviljong med sex klassrum byggas. Den beräknas bli inflyttningsklar hösten 1982.

- Under läsåret 1981-82, dvs. från augusti månad i år, skapar man lokaler för två klasser genom att Tallbacka-biblioteket flyttar till en lägenhet som blir ledig i området.

- Samtidigt fortsätter skolan att utnyttja ateljén på Tallbackaskolan som klassrum åt två klasser, som under det gångna läsåret.

- Dessutom får skolan tillgång till fritidshemets lokaler

på Tallbacka, som behövs för bl a specialundervisning i mindre grupper.

Fritidsverksamheten görs om till öppen verksamhet i skolans lokaler efter skoltidens slut.

18 klassrum

När den nya paviljongen blir färdig kommer Tallbackaskolan att få tillgång till sammanlagt 18 klassrum. Den nuvarande skolan är avsedd för 12 kasser men har genom att utnyttja ateljén kunnat inrymma 14 klasser under gångna året.

De närmaste åren väntas en fortsatt ökning av elevantalet sedan nya områden blivit inflyttningsklara, nu senast

till andra skolor i Gällivare eller Malmberget har skolstyrelsen tvingats ta upp frågan om att "låna" tillfälliga lokaler från biblioteket på Tallbacka och socialförvaltningen.

Bäckåsen. Men efter några år räknar man med sjunkande elevantal.

Olägenheter

Skolstyrelsens förslag till provisoriska lösningar till dess att den nya paviljongen blir klar väntas medföra en del olägenheter för såväl skolelever och skolpersonal som för biblioteksbesökare och fritidshemsbarn, men målsättningen har varit att låta bli att skjutsa lågstadiel elever med buss till avlägsna skolor.

Den lösningen har t ex grannkommunen Kiruna prövat en längre tid från Lomboloområdet där skolorna inte räcker till. Många föräldrar, elever och lärare i Kiruna är missnöjda med den lösningen.

Många klagomål över hundar som stör grannen

Hälsovårdsnämnden får ta emot allt fler klagomål från kommuninvånare som känner sig störda av hundar. Många hundägare har sina hundar i rastgårdar inne i

villaområdena, och det har blivit vanligare med hundraser som vistas ute hela året - t ex grönländshundar och Siberian huskies som är populära draghundar.

Klagomålen gäller dels hundar som skäller och ylar så att de stör nattsömnerna - eller dagsömnerna för skiftarbetande - och dels hundar som smutsar ner och förorenar. Hälsovårdsnämnden värdar därför till

hundägarna att se efter sina djur så inte grannarna behöver bli irriterade.

För att få ha en rastgård inom område med byggnadsplan eller stadsplan, dvs. i tätorterna eller de större byarna, krävs dispens.

enligt hälsovårdsstadgan. Alla rastgårdar för hundar och andra pälsdjur måste anmälas skriftligt till hälsovårdsnämnden och ritningarna skall skickas in. Bestämmelsen gäller om mer än två hundar skall vistas i utrymmet och utnyttjandet inte är tillfälligt.

För yrkesmässig hunduppfödning eller för hundhållning av större omfattning krävs särskilt tillstånd från hälsovårdsnämnden, och detta gäller oavsett var i kommunen verksamheten bedrivs.

Det finns idag ca 2 100 hundar registrerade i Gällivare kommun. Hundskatten är 75 kr per hund, och om någon skulle ha glömt att anmäla hundinnehav kan det göras till kommunens hundregister, telefon 0970/180 00. För ledarhundar, polishundar och sådana hundar som används av försvaret, tullverket eller i renskötseln kan man bli befriad från hundskatt.

Siberian huskies och grönländshundar är populära i vårt vintliga klimat. För att få ha tre hundar i rastgård krävs dispens från hälsovårdsnämnden

ALMANACKAN

JUNI

3	Kanotuppvisning, lasarettet	Gällivare
6	Minigolfens dag	Malmberget
6-7	Norsk blåsorkester	Gällivare
	— " —	Malmberget
13	Kaptenspilen, bågskytte	Malmberget
14	Flygets dag	Kavaheden
14	Hundutställning	Gällivare
19	Midsommarfirande	Killingi
19	Midsommarfirande på Kvarnbacken	Gällivare
20	Älgaloppen, gå-lunka-springtävling	Killingi
21	Kanotstafett	Killingi
22-26	Fågelskådningskurs	Killingi
26-28	Växtfärgningskurs	Killingi
27-28	Internationell hundutställning	Gällivare
28	Musikcafé i Svanparken	Malmberget

JULI

1	Trachtengrupe, tyska folkdansare	Malmberget
	— " —	Gällivare
3-5	Midnattsolsträffen för motorcyklister	Dundret
5	Kanotens dag, forsränning	Killingi
5	Trachtengrupe, tyska folkdansare	Dundret
6	Cirkus Scala	Gällivare
7	Cirkus Scala	Malmberget
9	Trivselkväll i Gällivare trakter	Gällivare
18-19	Hembygdsgårdar	Ullatti
24-26	Gällivarefestivalen	Nunisiparken
26	Musikcafé i Svanparken	Malmberget

AUGUSTI

2	Musikcafé i Svanparken	Malmberget
3-7	Karda, spinna, växtfärga, Kurs	Killingi
6	Trivselkväll i Gällivare trakter	Gällivare
7-9	Barnens Dag	Malmberget
15-16	Hembygdsgårdar på Kvarnbacken	Gällivare
16	Nirraloppet (ingår i Gällivareklassikern)	Nirra
21	Skolstart för lärarna	
17-23	Folkmusikfestival	Saltoluokta
21	Skolstart för lärarna	
22-23	Brukshundsprov, BHK Malmen	Gällivare
23	DM i orientering	Malmberget
23	Toppenvandringen (ingår i Gällivareklassikern)	Dundret
24	Skolstart för eleverna	

ÖPPETTIDER

Konsumentvägledningen, Berit Jansson
Telefontid 10-12, tel. 0970/180 00. Stängt 6-31/7.

Biblioteken, Gällivare och Malmberget
Måndag - torsdag 12-19, fredag 12-17.
Extra lång lånetid under sommaren!

Biblioteket, Koskullskulle
Onsdagar 24/6 - 27/7 samt onsdag 12/8 16-19.

Barnboksutlåningen, Terrassvägen 22, Malmberget
Tisdagar och torsdagar 15-17. Stängt 15/6 - 11/8.

Tallbackabiblioteket flyttar till Tallbacka 5 E
Se annonser efter omflyttningen. Stängt till 12/7

Bokbussen startar enligt särskild turlista efter sommaruppehållet. Start 3/8.

Turistbyrån, Lasarettsgatan 8, Gällivare
Måndag-lördag 8-20, söndag 12-15 och 16-20.
Gäller under tiden 15/6 - 16/8.

Campingplatsen, Kvarnforsen
Dagligen 8-21 under tiden 15/6 - 16/8.

Vandrarhemmet, Hellebergsvägen 5, Gällivare
Dagligen 8-10 och 17-22 under tiden 15/6 - 7/8.

Malmbergets simhall
Måndag, onsdag, fredag 11-17, tisdag, torsdag 14-20.
Stängt under tiden 13-26/7.

Gällivare simhall
Måndag, onsdag, fredag 14-20, tisdag, torsdag 11-17 samt
lördag t o m 4/7, 9-14. Stängt alla dagar under tiden
27/7 - 16/8.

Hakkas simhall
Tisdag, fredag 14-19, torsdag 11-17. Stängt under tiden
29/6 - 26/7.

Svanparken, Malmberget - minigolf, uteservering
Under tiden 9/6 - 21/8: Måndag-fredag 10.30-17, söndagar
t o m 2/8, 13-19.

Gällivare minigolfbana
Under tiden 9/6 - 2/8: Måndag-fredag 11-21, lördag 11-17,
söndag 15-21. Under tiden 3-23/8: Måndag-fredag 11-20,
lördag 11-17, söndag 14-20.

SAMMANTRÄDEN

Kommunfullmäktige

Onsdag 17 juni, tingssalen kl 13.

Måndag 31 augusti, tingssalen kl 13.

Måndag 28 september, tingssalen kl 13.

OBS! Kommunfullmäktiges sammanträden är offentliga.